CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Historia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	EHIP-R0-100
Termin egzaminu:	11 czerwca 2025 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	I. Starożytność. 3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim. Zdający: 3) charakteryzuje ekspansję rzymską i wyjaśnia ideę imperium rzymskiego. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: Na planie ukazanym w źródle 2. przedstawiono bitwę między wojskami rzymskimi a wojskami kartagińskimi. Wojowników rzymskich widać na płaskorzeźbie oznaczonej literą A – charakterystyczne uzbrojenie. [Na płaskorzeźbie B ukazano wojowników perskich, tzw. nieśmiertelnych, którzy nie brali udziału w bitwie zilustrowanej na planie].

Zadanie 1.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	I. Starożytność. 3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim. Zdający: 3) charakteryzuje ekspansję rzymską i wyjaśnia ideę imperium rzymskiego. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	I. Starożytność. 2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnej Grecji. Zdający: 2) wyjaśnia przemiany ustrojowe w Atenach i porównuje formy ustrojowe greckich polis. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: zwolennikiem

Przykładowe uzasadnienie: Autor w cytowanym fragmencie wychwala zalety arystokracji i krytykuje demokrację – oligarchia zaś to ustrój, w którym rządzą nieliczni (arystokracja).

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; […].	I. Starożytność. 2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnej Grecji. Zdający: 4) identyfikuje dziedzictwo kultury greckiej […]. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści wybranego źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: fragment A

Przykładowe uzasadnienia:

- W tym fragmencie znajdują się informacje pozwalające na chronologiczne umieszczenie opisywanych tam zjawisk na przełom IV i III w. p.n.e. – a więc okres hellenistyczny.
- Opisane w tym fragmencie cechy kultury, np. synkretyzm religijny, inspiracje kultury greckiej kulturą Wschodu, wskazują na okres hellenistyczny.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 22) charakteryzuje i porównuje ideę cesarstwa karolińskiego z ideą cesarstwa Ottonów; 5) charakteryzuje funkcjonowanie władzy […] w systemie feudalnym. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów zawierających odwołanie do miniatury.
1 pkt – za sformułowanie jednego argumentu zawierającego odwołanie do miniatury.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe argumenty

- Władza pochodzi od Boga (Chrystus podtrzymujący koronę) – władca jest namiestnikiem Chrystusa na ziemi, sprawuje władzę w jego imieniu.
- Atrybuty władzy monarchy – miecz i włócznia – są podtrzymywane przez świętych (postaci w szatach duchownych i z aureolą nad głowami).

Zadanie 5.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 4. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy między opiniami.
1 pkt – za podanie jednego podobieństwa albo jednej różnicy między opiniami.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Podobieństwo:

W obu tekstach zwrócono uwagę, że książę Polan nie zdecydował się na przyjęcie chrześcijaństwa z pobudek wewnętrznych, tylko dla osiągnięcia korzyści.

Różnica:

Autor źródła 1. wskazuje, że Mieszko przyjął chrzest dla osiągnięcia osobistej korzyści, natomiast autor źródła 2. Wskazuje na motywy polityczne tej decyzji.

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 4. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Przemyślidzi

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 4. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 3) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w X–XII w. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: Nie
Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. jest mowa o Bolesławie Śmiałym [Szczodrym], który popadł w konflikt z biskupem Stanisławem, co zakończyło się dla niego utrata tronu. Na mapie natomiast przedstawiono granice Królestwa Polskiego za panowania Bolesław Chrobrego, o czym świadczy obecność w tych granicach m.in. Milska i Łużyc.

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 4. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za odpowiedź poprawną.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Kraków

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu […]. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
1. – P; 2. – P

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	III. Dzieje nowożytne. 3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający: 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje stosunki z sąsiadami w XVI w. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A – Albrecht Fryderyk Hohenzollern
B – Albrecht Hohenzollern

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	III. Dzieje nowożytne. 3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający: 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje stosunki z sąsiadami w XVI w. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 – F; 2 – F

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	III. Dzieje nowożytne. 4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 2) opisuje główne etapy konfliktów politycznych i militarnych Rzeczypospolitej ze Szwecją […]. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: Tak
Przykładowe uzasadnienie: Tzw. śluby lwowskie króla Rzeczypospolitej Jana Kazimierza dotyczyły zawierzenia Polski pod opiekę Matki Bożej i obietnicę poprawy losy najbiedniejszych warstw społecznych, co jest widoczne w cytowanym tekście – obranie Matki Bożej za patronkę Polski i zobowiązanie poprawy losu pospólstwa.

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	III. Dzieje nowożytne. 4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 2) opisuje główne etapy konfliktów politycznych i militarnych Rzeczypospolitej ze Szwecją […]. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie okoliczności.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Jan Kazimierz ogłosił ten dokument w trakcie najazdu szwedzkiego (tzw. potopu), kiedy większość terytorium Królestwa Polskiego dostała się pod okupację wojsk szwedzkich.

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski […]; wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego.	24. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVIII w. Zdający: 1) przedstawia przyczyny i przejawy kryzysu państwa polskiego w czasach saskich; 2) wyjaśnia zmiany położenia międzynarodowego Rzeczypospolitej w XVIII w. (III etap edukacyjny)

Zasady oceniania
2 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów.
1 pkt – za sformułowanie jednego argumentu.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe argumenty

- O tym, ze słup pochodzi z czasów unii polsko-saskiej świadczą umieszczone na nim herby Rzeczypospolitej i Królestwa Saksonii.
- Dowodem na to, że słup został wybudowany w czasach unii polsko-saskiej świadczy umieszczona na nim data 1725.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 2) charakteryzuje główne idee europejskiego oświecenia i rozpoznaje jego główne dokonania w myśli politycznej […]; 3) charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładach państw sąsiadujących z Rzecząpospolitą. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. – F; 2. – F.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 1. Europa napoleońska. Zdający: 1) opisuje kierunki i etapy podbojów Napoleona […]. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: przed
Przykładowe uzasadnienie: Medal został wybity na upamiętnienie traktatów pokojowych w Tylży zawartych 1807 roku między Napoleonem i carem Aleksandrem I z jednej strony, oraz między Napoleonem a królem Prus z drugiej strony. Cytowany rozkaz dotyczy wyprawy Wielkiej Armii Na Rosję z 1812 roku, o czym świadczy m.in. określenie „druga wojna polska”.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 2) rozpoznaje działania społeczeństwa sprzyjające rozwojowi tożsamości narodowej; 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.
1 pkt – za jedną prawdziwą odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 – B
2 – A

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła i własnej wiedzy.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie
Przykładowe uzasadnienie: Podczas powstania styczniowego ustanowiono herb trójdzielny (orzeł, pogoń i archanioł Michał) – moneta przedstawia herb ustanowiony podczas powstania listopadowego (orzeł, pogoń).

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 2) rozpoznaje działania społeczeństwa sprzyjające rozwojowi tożsamości narodowej. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. opisano założenia polskiego pozytywizmu – zaniechanie walki zbrojnej na rzecz pracy organicznej i wzmacniania substancji ekonomicznej narodu. Do tego samego programu nawiązuje ilustracja A, stanowiąca stronę tytułowa regulaminu polskiej fabryki wydana dla polskojęzycznych robotników.

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny […] powstań narodowych. (PR)

Zasady oceniania

2 pkt – za odpowiedź poprawne podane nazwisko polityka i wyjaśnienie.

1 pkt – za odpowiedź poprawne podane nazwisko polityka lub wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwisko polityka: [Aleksander] Wielopolski

Przykładowe wyjaśnienie: Aleksandrowi Wielopolskiemu nie udało się rozładować napiętej sytuacji, ponieważ ogłoszona przez niego branka doprowadziła ostatecznie do wybuchu powstania styczniowego, którego chciał uniknąć.

Zadanie 17.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 1) charakteryzuje i porównuje cele oraz metody polityki zaborców wobec społeczeństwa polskiego w okresie niewoli narodowej. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą poprawne uzasadnienie.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź:

Założenia organizacji opisanej w źródle 2. przewidywały działania na rzecz wzmocnienia niemieckiej obecności m.in. w Wielkopolsce, nasilenie polityki osadnictwa niemieckiego i germanizacji. Przejawem takiej polityki było wznoszenie pomników niemieckich przywódców w miastach polskich na terenie zaboru pruskiego.

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 1) charakteryzuje i porównuje cele oraz metody polityki zaborców wobec społeczeństwa polskiego w okresie niewoli narodowej. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Hakata [Niemiecki Związek Marchii Wschodniej]

Zadanie 18.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Polski; 7) ocenia wkład […] Romana Dmowskiego w odbudowę państwa polskiego. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – za odpowiedź poprawną.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
[Roman] Dmowski

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Polski. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – za odpowiedź poprawną.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
traktat wersalski

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 8. Okupacja niemiecka i radziecka na ziemiach polskich. Zdający: 1) opisuje przebieg i następstwa wojny obronnej Polski w 1939 r. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do mapy i własnej wiedzy.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: Nie
Przykładowe uzasadnienie: Zgodnie z ustaleniami paktu Ribbentrop-Mołotow granica strefy wpływów niemiecko-sowieckiej miała przebiegać m.in. na linii Wisły, na mapie granica przebiega wzdłuż rzeki Bug, czyli na podstawie traktatu o granicach z 28 września 1939 r.

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 8. Okupacja niemiecka i radziecka na ziemiach polskich. Zdający: 1) opisuje przebieg i następstwa wojny obronnej Polski w 1939 r. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1.– P; 2. – F.

Zadanie 20. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 4) charakteryzuje zjawisko socrealizmu w literaturze i sztuce. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie
Przykładowe uzasadnienie: Wiersz stanowi przykład poezji socrealistycznej i jest pochwałą (panegirykiem) polskiego dyktatora epoki stalinizmu Bolesława Bieruta. Odwilż październikowa z 1956 roku charakteryzowała się potępieniem czasów stalinowskich i przywódców tamtego okresu.

Zadanie 21. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi	V. Wiek XX. 18. Przemiany cywilizacyjne w drugiej połowie XX w. Zdający:

dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	2) rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury masowej i elitarnej oraz przemiany obyczajowe drugiej połowy XX w.; 3) charakteryzuje zjawisko kontrkultury i ruchy młodzieżowe w kulturze zachodniej. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za odpowiedź poprawną.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 22. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 6. Polska w latach 1980–1989. Zdający: 2) charakteryzuje państwo i społeczeństwo w czasie stanu wojennego oraz ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne skutki stanu wojennego. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Przykładowe uzasadnienie: karykatura przedstawia wronę, co jest prześmiewczym nawiązaniem do Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego. Organ ten został utworzony wraz z ogłoszeniem 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego przez Wojciecha Jaruzelskiego. Przedstawiona wrona satyrycznie nawiązuje również do I sekretarza KC PZPR gen. Wojciecha Jaruzelskiego.

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 6. Polska w latach 1980–1989. Zdający: 1) wyjaśnia ideę Solidarności i jej wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce; 2) charakteryzuje państwo i społeczeństwo w czasie stanu wojennego oraz ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne skutki stanu wojennego. (PR)

Zasady oceniania
2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.
1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A – [Anna] Walentynowicz
B – [Jerzy] Popiełuszko
C – [Tadeusz] Mazowiecki

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 6. Polska w latach 1980–1989. Zdający: 3) opisuje przyczyny i skutki obrad „Okrągłego Stołu”. (PR)

Zasady oceniania
2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.
1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
1 – F; 2 – P; 3 – P

Zadanie 25. (0–12)

Temat 1. Udowodnij, że starożytna Grecja jest kolebką cywilizacji europejskiej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • trafnie i w pełni wykorzystał materiały źródłowe; • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ dokonań kulturowych starożytnych Greków na dzieje Europy; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ filozofii greckiej na życie umysłowe w kolejnych epokach • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • w większości wykorzystał materiały źródłowe; • podjął próbę formułowania wniosków; • podjął próbę oceny przemian gospodarczych.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, np. wyjaśnił pojęcie cywilizacji; • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych; • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym; • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni; • podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

Temat 2. Scharakteryzuj rolę miast w procesach społeczno-gospodarczych i kulturowych na ziemiach polskich w XIII–XIV w.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy); • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ miast i mieszczaństwa na rozwój handlu; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił pojęcie prawo składu; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • podjął próbę formułowania wniosków; • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • zajął stanowisko i je częściowo uargumentował; • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. wymienił przykłady miast polskich lokowanych na prawie niemieckim; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 3. Porównaj wpływ wielkiej wojny północnej na sytuację polityczną Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Rosji.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawiska, ukazując różne jego aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ postanowień pokoju w Nystadt na pozycję międzynarodową Rosji; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe; np. wyjaśnił wpływ działań militarnych na sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • podjął próbę formułowania wniosków; • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. określił znaczenie bitwy pod Połtawą; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu; • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 4. Scharakteryzuj i oceń zmiany jakie przyniósł Europie okres napoleoński. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, np. scharakteryzował dziedzictwo epoki napoleońskiej w obszarze prawa; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • trafnie i w pełni wykorzystał materiały źródłowe; • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, np. przedstawił zmiany postawy Napoleona wobec sprawy polskiej; • w większości wykorzystał materiały źródłowe; • podjął próbę formułowania wniosków.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. wyjaśnił pojęcie blokada kontynentalna; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych; • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym; • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni; • podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

Temat 5. Przedstaw przyczyny i następstwa Jesieni Narodów w Europie.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, np. omawiając wpływ przemian w Polsce na inne kraje Europy Środkowej; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, np. ukazał znaczenie polityki Gorbaczowa na wydarzenia roku 1989; • podjął próbę formułowania wniosków.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. podał datę obrad okrągłego stołu w Polsce; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym; • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.